Dosarul nr.2a-57/2025 I instanță
Nr. PIGD 2-24035055-05-2a-20032025 judecător Cherdivara Dumitru
judecătoria Cimișlia
sediul central

D E C I Z I E

14 octombrie 2025 **mun. Comrat**

Completul de judecată al Curții de Apel Sud, sediul Comrat
în componența:
președintele completului, judecătorul Andrei Mironov
judecătorii Valeri Hudoba și Grigori Colev
grefier Jeleva Elena
cu participarea:
reclamantei Ciobanu Mariana

examinând în ședință publică, în ordine de apel, apelul declarat de avocatul Vladislav Berezovshi în interesele Marianei Ciobanu împotriva hotărârii judecătoriei Cimișlia, sediul central din 11 noiembrie 2024, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de avocatului Berezovschi Vladislav în interesele Marianei Ciobanu împotriva lui Ciobanu Dumitru privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată,

audiind raportul judecătorului raportor asupra cauzei, ascultând argumentele reclamantei asupra esenței apelului,

c o n s t a t ă:

La 29 martie 2024 în cadrul Judecătoriei Cimișlia, sediul central a fost înregistrată cererea de chemare în judecată înaintată de către avocatul Vladislav Berezovschi în interesele reclamantei Ciobanu Mariana împotriva lui Ciobanu Dumitru, intervenient accesoriu ATAS *****, privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori Ciobanu Alexandra a.n. ***** și Ciobanu Gabriela a.n. *****. Încasarea din contul pârâtului Ciobanu Dumitru a.n.***** în beneficiul reclamantei Ciobanu Mariana a.n. ***** pensia de întreținere pentru copii minori comuni Ciobanu Alexandra a.n. ***** și Ciobanu Gabriela a.n. *****, în mărime fixă a cîte 2000 lei lunar per copil, în total 4000 lei lunar, până la atingerea majoratului de către copii și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii a indicat că, la 15.05.2016 în s. Sadaclia raionul *****,

reclamanta Ciobanu Mariana a încheiat căsătorie cu pârâtul Ciobanu Dumitru, căsătorie înregistrată și trecută în registrul actelor de stare civilă sub nr. 14 de către Primăria s. Sadaclia raionul *****. Soții au doi copii comuni Ciobanu Alexandra a.n. ***** și Ciobanu Gabriela a.n. *****.

Susține că, viața reclamantei în comun cu pârâtul a eșuat. În anii de căsătorie în relațiile dintre soți s-a creat o atmosferă insuportabilă de neînțelegere. Incompatibilitatea caracterelor și viziunile contrare asupra modului și principiilor de conviețuire în contextul atmosferei create care au condus reclamanta la convingerea fermă privind imposibilitatea păstrării familiei.

Menționează că, în adresa pârâtului a fost remisă o propunere despre desfacerea benevolă a căsătoriei prin intermediul SSC ***** , propunere care a rămas fără răspuns.

Consideră că, având în vedere, că până în prezent sarcina creșterii și educației copiilor i-a revenit reclamantei , cel mai rațional ar fi de determinat domiciliul copiilor minori cu mama, care dispune de condiții materiale suficiente pentru a-i asigura un nivel de trai decent și adecvat, pentru sănătatea și dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală, educarea, învățătura și pregătirea profesională a copilului.

În continuare, făcând referire la Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție „Privind practica judiciară de soluționare de către instanțele judecătorești a cauzelor referitoare la încasarea pensiei de întreținere pentru copii și alți membri ai familiei„ nr.4 din 15.04.2013 (Buletinul Curții Supreme de Justiție a RM , 2013 nr.7-8, pag.23) , consideră că suma solicitată de 2000 lei în calitate de pensie alimentară pentru copii este una rezonabilă în raport cu coșul minim de consum, dat fiind faptul că copii cresc, capacitatea de cumpărare a banilor scade și BNS stabilește periodic alte limite a coșului minim de consum pentru copii în dependență de vârsta acestora și de alte criterii.

Specifică că, datele statistice prezintă doar un minim calculat, dar nu reflectă cheltuielile reale necesare pentru creșterea decentă al copilului, ele mult mai mari. Or, esența creșterii și îngrijirii copilului nu poate fi limitată la minimul de existență, sau în situația în care instanța va decide încasarea pensiei doar în mărime de ½ din coșul minim de consum povara cheltuielilor reale suportate pentru întreținerea copiilor va cădea pe umerii reclamantei care, având grijă de copilul mic la moment nu are posibilitate de a munci, deci neavând venituri personale.

Prin hotărârea din 11 noiembrie 2024 a Judecătoriei Cimișlia, sediul central a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată și s-a hotărât:

-se desface căsătorie între Ciobanu Dumitru și Ciobanu (Topor) Mariana, încheiată la data de 15.05.2016 sub nr. 14 de către Primăria s. Sadaclia, r. *****,

-se determină domiciliul copiilor minori: Ciobanu Alexandra, născută la ***** și Ciobanu Gabriela, născută la *****, cu mama, reclamanta Ciobanu Mariana,

-se încasează din contul pârâtului Ciobanu Dumitru în beneficiul reclamantei Ciobanu Mariana pensie de întreținere pentru copiii minori Ciobanu Alexandra, născută la ***** și Ciobanu Gabriela, născută la *****, în mărime fixă de 1600 (o mie șase sute) lei, lunar, pentru fiecare, începând cu data înaintării cererii de chemare în judecată adică din 29.03.2024 și până la atingerea majoratului de către copil.

Hotărârea în partea încasării pensiei se execută imediat de către Ciobanu Dumitru.

-se încasează din contul pârâtului Ciobanu Dumitru în beneficiul reclamantei Ciobanu Mariana, cheltuielile de judecată suportate în cadrul procesului și anume 700 (șapte sute) lei taxa de stat și 4000 (patru mii) lei cheltuieli pentru asistența juridică a avocatului,

-se încasează din contul pârâtului Ciobanu Dumitru în beneficiul statului, taxa de stat pentru soluționarea cerinței privind încasarea pensiei, de la care reclamantul este scutit la înaintarea acțiunii prin efectul legii, în sumă de 1585 (o mie cinci sute optzeci și cinci), 96 lei.

În rest pretențiile reclamantei se resping ca neîntemeiate. (f.d. 77-78)

La 27 noiembrie 2024 avocatul Vladislav Berezovshi în interesele Marianei Ciobanu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 11 noiembrie 2024 a Judecătoriei Cimișlia, sediul central. (f.d. 83)

La 20 martie 2025 cauza a parvenit pentru examinare la Curții de Apel Sud, sediul Comrat. (f.d. 100)

Prin încheierea Completul de judecată al Curții de Apel Sud, sediul Comrat din 26 martie 2025 nu s-a dat curs cererii de apel declarată de avocatul Vladislav Berezovshi în interesele Marianei Ciobanu împotriva hotărârii judecătoriei Cimișlia, sediul central din 11 noiembrie 2024, apelantului fiindu-i acordat un termen de 10 zile din momentul primirii copiei încheierii pentru depunerea cererii de apel suplimentare cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, pentru achitarea taxei de timbru în sumă de 200 (două sute) lei.

La 14 aprilie 2025, la adresa Curții de Apel Sud, sediul Comrat a parvenit cererea de apel suplimentară, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și chitanța privind achitarea taxei de timbru.

Motivele de fapt a cererii de apel sânt următoarele: Prin hotărârea judecătoriei Cimișlia (sediul central) din 11 noiembrie 2024 a fost parțial admisă acțiunea înaintată de către Ciobanu Mariana către Ciobanu Dumitru privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei alimentare.

Consideră hotărârea instanței de fond ca fiind nelegitimă și pasibilă anulării în partea stabilirii cuantumului pensiei alimentare și încasarea cheltuielilor de judecată din motivele:

La 29 martie 2024 în cadrul Judecătoriei Cimișlia, sediul central a fost înregistrată cererea de chemare în judecată înaintată de către avocatul Vladislav Berezovschi în interesele reclamantei Ciobanu Mariana împotriva lui Ciobanu Dumitru, intervenient accesoriu ATAȘ *****, privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori Ciobanu Alexandra a.n. ***** și Ciobanu Gabriela a.n. *****. încasarea din contul pârâtului Ciobanu Dumitru în beneficiul reclamantei Ciobanu Mariana pensia de întreținere pentru copii minori comuni Ciobanu Alexandra a.n. ***** și Ciobanu Gabriela a.n. ***** , în mărime fixă a cîte 2000 lei lunar per copil, în total 4000 lei lunar, până la atingerea majoratului de către copii și încasarea cheltuielilor de judecată.

Instanța de judecată a admis capătul de cerere ce ține de desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului copiilor minori, însă a decis încasarea pensiei pentru fiecare minor în sumă de a cîte 1600 lei lunar și a cheltuielilor de judecată în mărime de 4000 pentru asistența juridică a avocatului (în loc de 6000 lei suportați real).

Menționează că în motivarea soluției instanța de fond a invocat că minimul de existență pentru un copil cu vârsta cuprinsă între 7–17 ani, în sumă de 3096,3 lei, este stabilit de Biroul Național de Statistică, reprezintă minimul de existență și nu asigură o dezvoltare fizică, mentală, spirituală, morală și socială în mod deplin a unui copil minor de vârsta respectivă. De alt fel, minimul de existență reprezintă volumul minimal de bunuri materiale și servicii necesare pentru satisfacerea cerințelor primordiale, asigurarea menținerii sănătății și susținerii viabilității omului, iar informația Biroului Național de Statistică în acest sens, este doar cu titlu de informare, și nu obligatorie. Un copil are nevoie și are și dreptul să beneficieze de o creștere în condiții care să asigure dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală și socială în mod deplin, iar condițiile se asigură de către părinți. Pe de altă parte stabilirea pensiei pentru întreținerea copilului minor, reieșind din minimul de existență, vine în contradicție cu Convenția cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25.02.1993, potrivit căreia, răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Corespunzător, instanța de judecată a constatat că, între părțile la proces, nu există un acord referitor la întreținerea copiilor minori, fapt ce denotă că, cuantumul pensiei pentru întreținerea copiilor minori, urmează a fi stabilit de către instanța de judecată. Reieșind din cererea de chemare în judecată instanța reține că pârâtul se află peste hotarele RM unde are venituri fluctuabile, astfel pretenția reclamantei privind încasarea pensiei în sumă bănească fixă este una întemeiată. Instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul interesului superior al copilului, ținând cont de faptul că, răspunderea pentru creșterea și asigurarea dezvoltării copilului revine în primul rând părinților, aceștia având

obligația de a-și exercita drepturile și de a-și îndeplini obligațiile față de copil, ținând cont de faptul că, părinții au îndatorirea de a crește copilul în condiții care să asigure dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală și socială în mod deplin, judecând în echitate, conchide de a încasa de la Ciobanu Dumitru în folosul Ciobanu Mariana, pensia de întreținere pentru copii minori în cuantum fix în mărime de 1600 (o mie șase sute) lei lunar, pentru fiecare copil în parte, urmând a fi încasată din 29.03.2024 și pînă la atingerea majoratului copiilor.

În această capitol se repetă, copii cresc, capacitatea de cumpărare a banilor scade și BNS stabilește periodic alte limite a coșului minim de consum pentru copii în dependență de vârsta acestora și de alte criterii. Totodată datele statistice prezintă doar un minim calculat, dar nu reflectă cheltuielile reale necesare pentru creșterea decentă al copilului, ele fiind mult mai mari. Or, esența creșterii și îngrijirii copilului nu poate fi limitată la minimul de existență, sau în situația în care instanța va decide încasarea pensiei doar în mărime de 1/2 din coșul minim de consum povara cheltuielilor reale suportate pentru întreținerea copiilor va cădea pe umerii reclamantei care, având grijă de copilul micuț la moment nu are posibilitate de a munci, deci neavând venituri personale. Potrivit practicii constante a CSJ pensia de întreținere în mărime de 2000 lei lunar pentru un copil este una reală și rezonabilă.

Ori, practica judecătoriei Cimișlia pentru ultimii 2 ani, practică susținută inclusiv de Curtea De Apel Sud, denotă că nu este absolut nici o hotărâre de încasare a pensiei pentru întreținere sub limita sumei de 2000 lei, ba chiar sunt și hotărâri de încasare a unor sume și mai mari. Dacă să studiem și practica Curții de Apel Centru observăm și hotărâri privind încasarea pensiei de la 4000 lei lună per copil. în atare situație apare întrebare retorică, din care cauză copiii reclamantei Ciobanu Mariana sunt atît de defavorizați de către instanța de judecată. La acest capitol mai menționăm că, de la inițierea procesului și pînă acum Ciobanu Dumitru, necătînd că muncește peste hotare, nu a contribuit absolut cu nimic la întreținerea copiilor săi.

Ce ține de suma cheltuielilor de judecată, constată că-s sub limita minimă a Recomandărilor Uniunii Avocaților RM privind cuantumul onorariilor avocaților. Totodată, suma de 6000 de lei a fost amănunțit descifrată în borderoul de calcul, iar instanța nu a menționat care anume acțiune taxată avocatul a omis să o facă în interesele clientului.

În conformitate cu art. 240 al. (1) CPC la deliberarea hotărîrii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu art. 239 CPC hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate

nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 241 al. (5) CPC, în motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Menționează că totodată hotărârea judecătorească trebuie să fie certă, completă, corectă, clară, consecutivă, convingătoare și concretă. Circumstanțele și probele constatate în cauză trebuie să fie expuse într-o strictă consecutivitate logică. De asemenea concluziile instanței expuse în partea motivată a hotărârii trebuie să coincidă cu circumstanțele pricinii, constatate pe parcursul dezbaterilor judiciare, în caz contrar hotărârea fiind lovită de nulitate.

Raportând normele legale indicate asupra actului judecătoresc apelat, se atestă faptul, că acesta este emis în contradicție cu circumstanțele pricinii. Mai mult ca atît, hotărârea apelată semnalează lipsa unei motivații echitabile și clare, întru susținerea soluției emise, ceea ce condiționează prejudicierea drepturilor și intereselor apelantului.

Apelantul solicită

-admiterea cererei de apel;

-casarea hotărârii judecătoriei Cimișlia (sediul central) din 1 noiembrie 2024 în partea privind stabilirea cuantumului pensiei alimentare în mărime de câte 1.600 lei lunar pentru fiecare copil, precum și încasarea parțială a cheltuielilor de judecată;

-pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă pretenția reclamantei Ciobanu Mariana către Ciobanu Dumitru în partea stabilirii cuantumului pensiei alimentare pentru întreținerea copiilor minori Ciobanu Alexandra a.n. ***** și Ciobanu Gabriela a.n. ***** în mărime fixă a câte 2000 lei lunar per copil, în total 4000 lei lunar, începând cu data depunerii prezentei cereri în judecată și până la împlinirea vârstei majoratului de către copii și încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 6700 lei,

-încasarea de la intimat în beneficiul apelantei a sumei cheltuielilor suportate în legătură cu examinarea cererii de apel, conținute din 200 lei taxa de timbru, cheltuielile de transport al reprezentantului apelantei, alte cheltuieli după caz.

Prin încheierea Completul de judecată al Curții de Apel Sud, sediul Comrat din 15 aprilie 2025 s-a acceptat spre examinare apelul declarat de avocatul Vladislav Berezovshi în interesele Marianei Ciobanu împotriva hotărârii judecătoriei Cimișlia, sediul central din 11 noiembrie 2024.

S-a dispus intentarea procedurii de apel pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată depusă de avocatului Berezovschi Vladislav în interesele Marianei Ciobanu împotriva lui Ciobanu Dumitru, intervenient accesoriu ATAS STAS *****, privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor

minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 114-115)

Reclamanta Ciobanu Mariana, în ședința instanței de apel, și-a susținut pe deplin apelul, invocând motivele de fapt și de drept prezentate în cererea de apel. A arătat că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond și solicită ca pensia de întreținere să fie stabilită în cuantum de 2000 lei pentru fiecare copil, având în vedere faptul că cheltuielile sunt mari, iar pârâtul nu contribuie cu nicio sumă. De asemenea, solicită încasarea cheltuielilor judiciare.

În ședința de judecată a instanței de apel nu s-au prezentat: reprezentantul reclamantei Ciobanu Mariana, avocatul Vladislav Berezovschi (a fost citat legal, s-a prezentat la sediul Curții de Apel, însă a plecat motivând că are ședințe programate, ca urmare a menționării eronate a orei în citație); reprezentantul pârâtului Ciobanu Dumitru, avocata David Larisa (a fost citată legal și a depus cerere privind examinarea cauzei în lipsa lor, cu nr. de intrare 3362 din 01.10.2025); pârâtul Ciobanu Dumitru (a fost citat legal); intervenientul accesoriu Direcția Generală Asistență Socială ***** (a depus cerere privind examinarea cauzei în lipsa lor, cu nr. de intrare 1508 din 11.06.2025).

Potrivit prevederilor art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

Astfel, Completul de judecată judiciar a considerat necesar de a examina cauza în lipsa părților care nu s-au prezentat la examinarea cauzei și care au fost legal citați.

Examinând materialele cauzei, analizând în complex argumentele şi criticile expuse în scris, respectând limitele judecării apelului inserate la art. 373 din Codul de procedură civilă, cu respectarea principiului disponibilității părţilor de a dovedi circumstanțele pe care le invocă drept temei a obiecțiilor sale, Completul de judecată conclude asupra necesității admiterii apelului declarat de către avocatul Vladislav Berezovshi în interesele Marianei Ciobanu, și de modificare a hotărârii primei instanțe a Judecătoriei Cimișlia, sediul central, din 11 noiembrie 2024, din următoarele considerente.

În corespundere cu art.373 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele

care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de

către participanţii la proces.

În conformitate cu art.385 lit.b) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să modifice hotărîrea primei instanţe.

Din conținutul celor relatate, Completul de judecată reține că sarcina instanţei de apel derivă reieșind din dispozițiile art.373 din Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

În conformitate cu jurisprudența CEDO, instanța de apel, în baza regulilor (principiului) procesului echitabil, începând cu evaluarea rolului determinant al propriilor constatări, este obligată să examineze în mod efectiv aspectele esențiale supuse evaluării și să nu se limiteze doar la indicarea motivelor și concluziilor instanței inferioare. (Hirro Balani vs Spania, nr. 18064/91 din 09.12.1994, §27; Georgiadis vs Grecia, nr. 21522/93 din 29.05.1997, §43).

Astfel, verificând, în conformitate cu prevederile art. 238-241 din Codul de procedură civilă, legalitatea și temeinicia hotărârii instanței de fond, Completul constată că instanța de judecată nu a stabilit și nu a elucidat în totalitate circumstanțele relevante pentru soluționarea cauzei, iar concluziile instanței de fond, expuse în hotărâre, contravin circumstanțelor cauzei, ceea ce constituie un temei pentru modificarea hotărârii Judecătoriei Cimișlia, sediul central din 11 noiembrie 2024, în partea ce privește mărimea pensiei de întreținere stabilite pentru copii minori Ciobanu Alexandra, născută la *****, și Ciobanu Gabriela, născută la *****, precum și cheltuielile de judecată suportate pentru acordarea asistenței juridice, din următoarele considerente.

Din materialele cauzei rezultă că avocatul Vladislav Berezovschi, în interesele reclamantei Ciobanu Mariana, s-a adresat instanței prin cerere de chemare în judecată împotriva lui Ciobanu Dumitru, solicitând desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori Ciobanu Alexandra, născută la *****, și Ciobanu Gabriela, născută la *****, precum și încasarea, din contul pârâtului Ciobanu Dumitru, născut la *****, în beneficiul reclamantei Ciobanu Mariana, născută la *****, a pensiei de întreținere pentru copii minori comuni Ciobanu Alexandra și Ciobanu Gabriela, în cuantum fix de 2000 lei lunar pentru fiecare copil, în total 4000 lei lunar, până la atingerea majoratului copiilor, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu alin. (2) al art. 33 din Codul Familiei al RM, căsătoria poate înceta prin divorţ (desfacere), în baza cererii unuia sau a ambilor soţi ori a tutorelui soţului în privinţa căruia s-a instituit măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei.(în vigoare la momentul depunerii cererii).

Conform art. 35 din Codul Familiei al RM, în cazurile prevăzute la art.36

alin.(1) şi (2), căsătoria se desface de către organul de stare civilă, în cazurile prevăzute la art.36 alin.(4) şi (5) şi la art.37 – pe cale judecătorească, iar în condiţiile prevăzute la art.41 şi 42 din Legea nr.246/2018 privind procedura notarială – de către notar. (în vigoare la momentul depunerii cererii).

În conformitate cu alin. (1) și (3) al art. 37 din Codul Familiei al RM, dacă soţii au copii minori comuni şi nu au ajuns la un acord privind întreţinerea, educaţia şi domiciliul acestora sau în lipsa acordului la divorţ al unuia dintre soţi, cu excepţia cazurilor prevăzute la art.36 alin.(2) şi a cazurilor în care căsătoria a fost desfăcută prin încheiere notarială, desfacerea căsătoriei are loc pe cale judecătorească.

Instanţa judecătorească va desface căsătoria dacă va constata că convieţuirea soţilor şi păstrarea familiei în continuare sînt imposibile. (în vigoare la momentul depunerii cererii)

Completul de judecată constată că instanța de fond a stabilit în mod cert că părțile nu locuiesc împreună, nu duc o viață conjugală și nu au o gospodărie comună, precum și că nu doresc păstrarea familiei. Având în vedere că ambele părți sunt de acord cu desfacerea căsătoriei, instanța de fond a ajuns în mod temeinic la concluzia necesității admiterii cererii reclamantei privind desfacerea căsătoriei.

Astfel, ținând cont de circumstanțele stabilite, precum și de faptul că hotărârea instanței privind desfacerea căsătoriei nu a fost atacată de părți, Completul de judecată instanței de apel constată legalitatea și temeinicia hotărârii în această parte.

În ceea ce privește cererea de stabilire a domiciliului copilului minor, Completul de judecată constată următoarele.

Conform alin. (1) al art. 118 din Codul de procedură civilă al RM, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Constituția Republicii Moldova prevede că maternitatea, copiii și familia se află sub protecția statului. Detaliind această dispoziție constituțională, legiuitorul a consacrat în Codul Familiei al RM, printre principiile de reglementare a relațiilor familiale, asigurarea protecției prioritare a drepturilor și intereselor copiilor minori.

În conformitate cu cerințele alin. (1) și lit. d) alin. (2) al art. 38 din Codul Familiei al RM, la desfacerea căsătoriei, soţii pot prezenta instanţei judecătoreşti un acord privind împărţirea bunurilor lor proprietate în devălmăşie şi plata pensiei de întreţinere a copiilor şi a unuia dintre soţi, indicînd mărimea acesteia, precum şi privind determinarea părintelui împreună cu care vor locui copiii minori comuni.

(2) În cazul lipsei unui acord între soţi prevăzut la alin.(1) sau dacă se va dovedi că acordul lezează drepturile şi interesele copiilor minori sau ale unuia dintre soţi, instanţa judecătorească este obligată: d) să stabilească cu cine dintre

părinţi vor locui copiii minori după divorţ.

Din sensul normei legale mai sus menționate rezultă că, în cazul în care soții nu au încheiat un acord privind cu care dintre părinți vor locui copiii lor minori comuni, instanța de judecată este obligată să stabilească cu care dintre părinți vor locui copiii minori după divorț.

În conformitate cu art. 63 din Codul Familiei al RM,

(1) În cazul cînd părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor.

(1^1) În cazul în care părinţii locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinţi vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabileşte prin acordul părinţilor.

(2) Dacă lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabileşte de către instanţa de judecată, ţinând cont de interesele şi opinia copilului, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vîrsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.)

(3) La determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi, care va conţine, după caz, şi informaţia disponibilă privind actele de violenţă în această familie şi persoana agresorului familial.

(4) În cazul în care lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, până la stabilirea acestuia de către instanţa de judecată, domiciliul copilului este considerat domiciliul părintelui cu care acesta locuieşte permanent.

(5) În cazul indicat la alin.(4), părintele care locuieşte separat de copil are dreptul să petreacă timpul cu copilul la domiciliul său, dacă aceasta nu contravine interesului superior al copilului, luându-se în consideraţie vârsta copilului, proximitatea domiciliului părintelui care locuieşte separat, frecventarea studiilor/participarea la activităţi extraşcolare, conform unui program stabilit de autoritatea tutelară teritorială.

Normele juridice menționate mai sus au fost luate în vedere de instanța de fond la soluționarea problemei privind stabilirea domiciliului copiilor minori.

Astfel, din materialele cauzei rezultă că la data de 15 mai 2016 a fost încheiată căsătoria între Ciobanu Dumitru și Ciobanu Mariana, la Primăria s.

Sadaclia, raionul ***** și trecută în registrul actelor de stare civilă la nr.14, fapt ce se confirmă prin certificatul de căsătorie CS-V 1198165, eliberat la 15 mai 2016 (f.d.8).

Potrivit certificatului de naştere eliberat, la 08 iulie 2016, de Primăria s. Sadaclia, raionul *****, la părinţii Ciobanu Dumitru și Ciobanu Mariana, la 28 iunie 2016 s-a născut copilul Ciobanu Alexandra (f.d.11).

Potrivit certificatului de naştere eliberat, la 05 noiembrie 2018, de Primăria s.Sadaclia , raionul *****, în cuplul Ciobanu Dumitru și Ciobanu Mariana, la 23 octombrie 2018 s-a născut copilul Ciobanu Gabriela (f.d.11).

Completul de judecată, având în vedere materialele cauzei, consideră că instanța de fond, soluționând problema stabilirii domiciliului copiilor minori Ciobanu Alexandra și Ciobanu Gabriela, a ajuns în mod temeinic la concluzia privind oportunitatea stabilirii domiciliului acestora la domiciliul mamei-Ciobanu Mariana.

La această concluzie Completul de judecată instanței de apel a ajuns ținând cont de următoarele circumstanțe.

Din conținutul avizului Agenției Teritoriale de Asistență Socială ***** nr.511/24 din 25.06.2024, rezultă că «*...în interesul suprem al copiilor și luând în considerație atașamentul copiilor față de mama, autoritatea tutelară teritorială STAS ***** este de acord, ca domiciliul copiilor minori Ciobanu Alexandra şi Ciobanu Gabriela să fie stabilit cu mama Ciobanu Mariana…».* (f.d.39).

Potrivit declarației scrise depuse de către pîrîtul Ciobanu Dumitru la STAS ***** din 19.06.2024, acesta și-a exprimat acordul ca domiciliul copiilor minori Ciobanu Alexandra și Ciobanu Gabriela după desfacerea căsătoriei să fie stabilit cu mama acestora Ciobanu Mariana (f.d.40).

Prin urmare, având în vedere vârsta fragedă a copiilor, atașamentul acestora față de fiecare dintre părinți la această etapă, necesitatea îngrijirii materne, precum și posibilitățile părinților de a le asigura condiții adecvate pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală, și ținând cont de avizul STAS ***** și declarația pârâtului, Completul de judecată consideră că instanța a ajuns în mod temeinic la concluzia privind necesitatea stabilirii domiciliului copiilor minori Ciobanu Alexandra, născută la *****, și Ciobanu Gabriela, născută la *****, cu mama lor, doamna Ciobanu Mariana.

Astfel, ținând cont de circumstanțele stabilite și de faptul că hotărârea instanței privind stabilirea domiciliului copilului minor nu a fost contestată de părți, Completul de judecată instanței de apel constată legalitatea și temeinicia acestei hotărâri și în această privință.

Totodată, Completul de judecată consideră necesară modificarea hotărârii instanței în partea ce privește mărimea pensiei de întreținere stabilite pentru copii minori Ciobanu Alexandra, născută la *****, și Ciobanu Gabriela, născută la

*****, având în vedere următoarele considerente.

Subsecvent, Completul de judecată reține că potrivit prevederilor art. 58 alin. (1) Codul familiei, părinții au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copii sânt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.

În corespundere cu prevederile art. 60 alin. (1) și (2) Codul familiei, părinţii au dreptul şi sânt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat. Părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane.

Potrivit prevederilor art. 74 alin. (1) și (3) Codul familiei, părinții sânt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale.

Completul reține că, criteriul de bază în toate litigiile de familie în care sunt implicaţi copii minori îl reprezintă principiul asigurării şi promovării cu prioritate a interesului superior al copilului.

Instanța de apel atenționează că, la încasarea pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă, instanţa de judecată urma să țină cont de starea materială şi familială a părţilor şi de alte circumstanţe importante, după cum ar fi informaţia eliberată de Biroul Naţional de Statistică cu privire la valoarea minimului de existenţa pentru un copil.

Totodată, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere pentru copii minori, instanţa de judecată urmează să țină cont nu numai de dispoziţiile art. 58 alin. (1) şi art. 74 alin. (1) Codul familiei, dar și de prevederile art. 11 alin. (2) din Legea privind drepturile copilului nr. 370 din 30.11.2023, care stabilește că părinţilor sau reprezentantului legal/responsabilului legal al copilului le revine responsabilitatea de a asigura cele mai bune condiţii de viaţă pentru creşterea şi dezvoltarea acestuia, conducându-se în primul rând de interesul superior al copilului.

Articolul 18 alin. (1) al Convenţiei internaţionale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevede că, statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au responsabilităţi comune pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Părinţii sau, după caz, reprezentanţii săi legali sunt principalii responsabili de creşterea şi dezvoltarea copilului. Aceştia trebuie să acţioneze, în primul rând, în interesul suprem al copilului.

Situaţie de acest fel este reglementată şi în art. 27 alin. (2) din Convenţie, care prevede că, părinților și oricărei alte persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor

lor financiare, condiţiile de viaţă necesare în vederea dezvoltării copilului.

Astfel, reglementările menţionate arată că, conform legislaţiei, ambii părinţi au datoria de a compensa cheltuielile pentru întreţinerea copilului minor. Or, achitarea cheltuielilor de întreținere necesare pentru copii minori nu poate fi pusă doar în sarcina numai unuia dintre părinţi.

Subsecvent, instanța de apel constată ca fiind pripită concluzia instanței de fond prin care s-a reținut că, *„...Conform informației statistice a Biroului Național de Statistică, minimul de existență în semiestrul I, anul 2024, în sate, pentru un copil cu vârsta cuprinsă între 7-17 ani este de 3096,3 lei. Instanța de judecată notează că, minimul de existență, pentru un copil cu vârsta cuprinsă între 7-17 ani, în sumă 3096,3 lei, stabilit de Biroul Național de Statistică, reprezintă minimul de existență și nu asigură o dezvoltare fizică, mentală, spirituală, morală şi socială în mod deplin a unui copil minor de vârsta respectivă. De alt fel, minimul de existență reprezintă volumul minimal de bunuri materiale și servicii necesare pentru satisfacerea cerințelor primordiale, asigurarea menținerii sănătății și susținerii viabilității omului, iar informația Biroului Național de Statistică în acest sens, este doar cu titlu de informare, și nu obligatorie. Un copil are nevoie şi are şi dreptul să beneficieze de o creştere în condiţii care să asigure dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală şi socială în mod deplin, iar condiţiile se asigură de către părinţi. Pe de altă parte stabilirea pensiei pentru întreţinerea copilului minor, reieşind din minimul de existenţă, vine în contradicţie cu Convenţia cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25.02.1993, potrivit căreia, răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.*

*Instanţa de judecată, călăuzindu-se de principiul interesului superior al copilului, ţinând cont de faptul că, răspunderea pentru creşterea şi asigurarea dezvoltării copilului revine în primul rând parinţilor, aceştia având obligaţia de a-şi exercita drepturile şi de a-şi indeplini obligaţiile faţă de copil, ţinând cont de faptul că, părinţii au îndatorirea de a creşte copilul în condiţii care să asigure dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală şi socială în mod deplin, judecând în echitate, conchide de a încasa de la Ciobanu Dumitru în folosul Ciobanu Mariana, pensia de întreținere pentru copii minori Ciobanu Alexandra a.n. ***** și Ciobanu Gabriela a.n. *****, în cuantum fix în mărime de 1600 (o mie șase sute) lei lunar, pentru fiecare copil în parte, urmând a fi încasată din 29.03.2024 și pînă la atingerea majoratului copiilor...»,* or această concluzia contraveni legislației internaționale și naționale specificate mai sus.

Completul de judecată instanței de apel, examinând materialele cauzei, ținând cont de circumstanțele stabilite, legislația Republicii Moldova, actele internaționale care reglementează drepturile copilului, precum și principiul suprem al interesului

copilului, constată următoarele. Conform informațiilor Biroului Național de Statistică, minimul de existență în semestrul I al anului 2024 pentru un copil cu vârsta între 7 și 17 ani, în mediul rural, este de 3096,3 lei. Completul de judecată reține că acest minim de existență asigură doar nevoile de bază și nu garantează dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală și socială deplină a unui copil de vârsta respectivă. Prin urmare, calcularea pensiei de întreținere exclusiv pe baza minimului de existență nu corespunde intereselor copilului și contravine Convenției privind drepturile copilului (art. 18 și 27), conform căreia responsabilitatea principală pentru creșterea și dezvoltarea copilului revine părinților, care trebuie să se ghideze în primul rând după interesele copilului.

Instanța de apel, ținând cont de prevederile legislației naționale (art. 58, 74 din Codul familiei al RM, art. 11 din Legea privind drepturile copilului), precum și de normele internaționale (Convenția privind drepturile copilului din 20 noiembrie 1989), constată necesitatea majorării cuantumului pensiei de întreținere. Asigurarea unor condiții adecvate pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală, morală și socială a copiilor minori impune majorarea pensiei de întreținere de la 1600 (o mie șase sute) lei la 2000 (două mii) lei pentru fiecare copil pe lună.

Completul apreciază ca fiind rezonabilă și echitabilă stabilirea unei pensii de întreținere în cuantum de 2.000 lei lunar pentru fiecare copil, sumă care reflectă media minimului de existență pe copil, corespunde obligației ambilor părinți de a contribui proporțional la întreținerea acestora și este proporțională atât cu nevoile minorelor, cât și cu posibilitățile financiare ale intimatului Ciobanu Dumitru, raportate la datele din dosar.

Prin urmare, Completul de judecată consideră întemeiat apelul declarat de avocatul Vladislav Berezovshi în interesele Marianei Ciobanu, fiind necesară modifică hotărârea Judecătoriei Cimișlia, sediul central din 11 noiembrie 2024, în partea ce privește mărimea pensiei de întreținere stabilite pentru copii minori Ciobanu Alexandra, născută la *****, și Ciobanu Gabriela, născută la *****, majorând pensia de întreținere pentru copii minori Ciobanu Alexandra, născută la ***** și Ciobanu Gabriela, născută la *****, de la 1600 (una mie șase sute) lei la 2000 (două mii) lei pentru fiecare.

Conform practicii CEDO, în special în cauzele Neulinger și Shuruk împotriva Elveției și Czarny împotriva Poloniei, Curtea Europeană a subliniat că statele trebuie să asigure măsuri care să garanteze copiilor condiții de viață adecvate și participarea ambilor părinți la sprijinul material și moral al acestora.

Totodată, potrivit prevederilor art. 94 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporţional părţii

respinse din pretenţiile reclamantului. Prevederile alin. (1) şi (2) se aplică şi la repartizarea între părţi a cheltuielilor de judecată în instanţă de apel, în instanţă de recurs şi în cadrul revizuirii.

Conform prevederilor art. 85 alin. (1) Cod de procedură civilă, scutirile de taxa de stat şi/sau de taxa de timbru sunt prevăzute de pct.1 din anexa nr.2 la Legea taxei de stat nr.213/2023 şi se aplică în modul prevăzut de alin.(4) din prezentul articol.

Potrivit de pct.1 supc. 1.1.2 din anexa nr.2 la Legea taxei de stat nr.213/2023, se scutesc de taxa de stat în instanţele de judecată în acţiunile privind încasarea pensiei de întreţinere.

În temeiul art. 98 alin. (1) Cod de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporţional părţii admise din acţiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Conform pct. 1.16. al Anexei nr. 1 al Legii taxei de stat nr. 213 din 31.07.2023, cuantumul taxei de stat, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanţelor de judecată, inclusiv pentru apelul incident şi cererile de alăturare la apel, constituie 85% din taxa de stat achitată în prima instanţă, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 85% din taxa calculată din suma contestată.

Reieșind din faptul că reclamanta/ apelanta a fost scutită conform legii de plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată, iar cerința privind încasarea pensiei de întreținere a fost admisă, de la Ciobanu Dumitru în beneficiul statului urmează a fi încasată taxa de stat în mărime de 1969 (una mie nouă sute șaizeci și nouă), 96 lei, reieșind din cuantumul pensiei de întreținere încasate, și 1674 (una mie șase sute șaptezeci și patru), 46 lei, cheltuieli pentru achitarea taxei de stat în instanța de apel.

Cu referire la solicitarea privind încasarea cheltuielilor de judecată, Completul ține să indice că potrivit prevederilor art. 90 lit. i) Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică.

Astfel, conform prevederilor art. 96 alin. (1)-(1^1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Referitor la cheltuielile de judecată pentru asistența juridică suportate de către Mariana Ciobanu în legătură cu prezenta cauză, Completul relevă că, potrivit Bonului de plată cu seria/nr. DAA 46765900 din 15 ianuarie 2024, în sumă de

6000 lei, se confirmă că Mariana Ciobanu a achitat avocatului Vladislav Berezovshi onorariul respectiv (f.d.4).

În opinia Completului suma de 6000 lei este una reală, necesară și rezonabilă în speța dată.

Totodată, Completul de judecată consideră necesară modificarea hotărârii instanței în partea privind cheltuielile de judecată suportate pentru acordarea asistenței juridice, majorând suma cheltuielilor suportate în legătură cu asistența juridică de la 4 000 (patru mii) lei la 6 000 (șase mii) lei.

În rest, hotărârea instanței se menține.

În baza celor expuse și conform prevederilor art.385 lit.b), 389-390, 394, 434 Cod de procedură civilă, Completul de judecată

D EC I D E:

Se admite apelul declarat de către avocatul Vladislav Berezovshi în interesele Marianei Ciobanu.

Se modifică hotărârea Judecătoriei Cimișlia, sediul central din 11 noiembrie 2024, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Berezovschi Vladislav în interesele Marianei Ciobanu împotriva lui Ciobanu Dumitru privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată, *în partea ce privește mărimea pensiei de întreținere stabilite pentru copiii minori Ciobanu Alexandra, născută la *****, și Ciobanu Gabriela, născută la *****, precum și cheltuielile de judecată suportate pentru acordarea asistenței juridice,* majorând pensia de întreținere pentru copiii minori Ciobanu Alexandra, născută la ***** și Ciobanu Gabriela, născută la *****, de la 1600 (una mie șase sute) lei la 2000 (două mii) lei pentru fiecare, și suma cheltuielilor suportate în legătură cu asistența juridică de la 4000 (patru mii) lei la 6000 (șase mii) lei.

Se încasează din contul pîrîtului Ciobanu Dumitru în beneficiul statului, taxa de stat pentru soluționarea cerinței privind încasarea pensiei, de la care reclamantul este scutit la înaintarea acțiunii prin efectul legii, în sumă de 1969 (una mie nouă sute șaizeci și nouă) 96 lei și 1674 (una mie șase sute șaptezeci și patru) 46 lei, cheltuieli pentru achitarea taxei de stat în instanța de apel.

În rest, hotărârea instanței se menține.

Decizia este definitivă și executorie din momentul pronunțării, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni din momentul comunicării deciziei integrale.

Președintele completului,

judecător: Judecător: Judecător:

MIRONOV Andrei HUDOBA Valeri COLEV Grigori